

— Vit hava ein føroyskan skúla við danskum innihaldi — framborið á føroyskum!!!

Vit hava ongan skúlapolitikk

— Tað ber ikki til at lasta donum fyri hetta. Tað er okkara ábyrgd, at vit ikki hava ein skúlapolitikk, segði Rógvi Johansen m.a. á almenna fundinum í Norðurlandahúsinum herfyri, sum Móðurmálslærarafelagið skipaði fyri.

Rógvi Thomsen visti á, at skulu vit liva á hesum klettum, so er neyðugt við einum skúla, sum er lagaður til okkara umstøður og mentan.

Vit mugu skriva bókur, ið læra næmingarnar at taka støðu til seg sjálfvan og umheimin, við stóði í okkara egnu. Hetta verður eitt tungt tak, men er neyðugt, skulu vit yvirliva sum tjóð og við medvitinum um at vera føroyingar segði Rógvi Thomsen m.a. Vit prenta í dag 2. part av fyrilestri hansara:

Men hvønn týðning fekk jólafundurin so fyri skúla og mál okkara?

I fyrsta umfari fekk hann tann týðning, at hugsað var um at gera

skúlan føroyskan og fáa undirvisingartilfar til vega á føroyskum, i fyrsta

Tað er eingin loysn at seta tímatalið í danskum niður og víðka um tímatalið í føroyskum. Ein tilik formell loysn, við sama innihaldi sum nú, fer at drepa seinasta neistan av ahuga fyri føroyskum

umfari var tað seinna høvuðsmálið. Tað er ikki fyrr enn seinni, at talað hevur verið um ein serstakan føroyskan skúla.

Lita vit at undirvisingartilfarinum, so ber ikki til at siga, at nógv er komið burturur hesi hundráð árini, og skal eg venda aftur til hetta.

Viðvíkjandi einum føroyskum skúla, so ber til at siga, at hetta hevur mest

verið tos. Fram til heima-stýrisslógina høvdu vit ein danskan skúla. Aftan á 1948 høvdu vit møguleik at skipa ein føroyskan skúla, men heilt til okkara tíð hevur skúlin verið danskur. Folkaskúlagin, vit fingi í 1962, var avskrivt av dansku lógini frá 1958. Í 1979 fingi vit so eina eyðkenda »serføroyska« loysn á skúlaøkkinum. Umsitingin av skúlanum varð yvirtikin, og vit fingi enn einaferð eina danska skúlag tyddu til føroyskt eftir dansku lógini frá 1975. Sjálvt lesiætlanirnar eru skrivaðar av eftir danskum, uttan tann í nering. So vit hava enn ein føroyskan skúla, ið er danskur, og innihaldið danskt, framborið á føroyskum. Tað ber ikki til at lasta donum fyri hetta, tað er okkara ábyrgd, at vit ikki hava ein skúlapolitikk.

Hví føroyskan skúla?

Tað ber sjálvandi til at spyrja, hví skulu vit hava ein føroyskan skúla? Sjálvsagt kunnu vit siga sum so, at gott er sum er. Men skulu vit yvirliva á hesum klettum, so er neyðugt við einum skúla, sum er lagaður til okkara umstøður og mentan, verði hetta sagt sum ein petagokisk sannføring heldur enn ein tjóðskaparlig staðfesting. Men hví skulu vit »partu« buggva her. Tað er av góðum grundum til ber at spyrja um tað í hesum døgum, tá ódnir og glopraregn herja.

Her má so aftur spyrjast: Hvat er tað at vera føroyingur?

Tað ber til at svara á tvínnanda hátt, eitt tjóð-

»Samanbórið við ávirkanina frá miðlum okkara, sum bera okkum nógv óviðgjærd dansk tíðindi og mentan og ávirkanina frá danskum vikubløðum og bókum, hevur tað lítlan og ongan týðning, nær vit fara at læra danskt«

Rógvi Thomsen
í Norðurlandahúsinum í jan. 1989

»Vit hava brúk fyri grundgransking, men tey fólk, vit hava at taka sær av hesum, binda vit í einum lívsstarvi sum undirvisarar. Her hevði bórið til at gjørt eina samansetta starvssetan, við minni tímatali og regluligum farloyvum. Henda tíð skuldi so verið brúkt til gransking av framleiðslu av undirvisingartilfari«

Rógvi Thomsen
í Norðurlandahúsinum í jan. 1989